

I sporet på besættelsen

Når intet fund er et godt fund!

Af Michael Christensen.

Normalt ville succesraten på en arkæologisk udgravning være mængden af genstande og anlæg, der bliver fundet. Men nogle få gange er intet fund meget mere betryggende! Især hvis man leder efter ueksploderede bomber!

Skive Ingeniørtropper i aktion med rendegraver oktober i år. Med ryggen til ses museumsinspektør Lis Helles Olesen.

Luftfotos kan vise mange ting, men det er først, når spaden går i jorden, man får klarhed over, hvad mulden gemmer. Interessen blev vakt på grundlag af gamle luftfotos fra både 1945 og 1954 over Rom flyveplads syd for Lemvig. Oprindeligt så flyvepladsen dagens lys i april 1940, da Danmark blev besat. Tyske ingeniører gik straks i gang med at etablere et mindre flyvefelt og opføre tilhørende bygninger, og flyvepladsen var i drift til besættelsens sidste dag i maj 1945. Dette blev dog ikke lejrens endeligt, for herefter blev der opført flere barakker til brug for mange af Nordvestjyllands tyske flygtninge. Over 250.000 strandede ulykkeligvis her i landet ved krigens ophør. Heraf kom mere end 8.000 forbi Rom-lejren! Da den sidste flygtning var sendt videre, skrev man året 1948! Alle bygninger på nær to blev af sundhedsmæssige grunde destrueret. Til trods for flere forsøg så lykkede det heller ikke at fjerne, de over 20 stk. store betonbunkere, som den tyske Værnemagt opførte i besættelsesårene. Efterfølgende oprettede husmandsbrug på det gamle flyvefelt, mens den nordligste del blev opretholdt til en flyveplads for privatfly. Hospitalsbunkeren på hovedvejens vestlige side er i dag indrettet med plancher, der fortæller om årene fra 1940 til 1948.

Den tyske flyveplads syd for Lemvig anno 1945. Den røde indtegning viser det oprindelige flyvefelt. Blå felt viser de mystiske aftegninger, der blev afsøgt med metaldetektorer af ingeniørtropper fra Skive kaserne. Det grønne felt viser jordvolde til flyenes beskyttelse. Oprindeligt har disse været camouflerede med net. Det gule felt er Nordvestjyllands største bunker, oprindeligt brugt til hospital. Her finder man i dag en plancheudstilling over flyvepladsens historie.

I forbindelse med det igangværende luftfotoarkæologiske projekt *Fortiden set fra luften* gennemgik museumsinspektør Lis Helles Olesen gamle luftfotos over området og studerede rektangulære aftegninger, som lå i lange rækker nordøst for den tyske flyveplads. Kontakt til Klosterheden Statsskovdistrikt kastede ikke lys over det givne område. I værste fald kunne der være tale om rester fra de talrige sprængninger af tiloversbleven ammunition fra besættelsestiden, der blev foretaget overalt i Nordvestjylland hen over sommeren 1945.

Da arkæologer normalt ikke behøver at sætte livet på spil ved udgravninger, ringede Klosterheden Statsskovdistrikt til ingeniørtropperne på Skive Kaserne, der gerne ville forestå en afsøgning af området i et håb om en hurtig afklaring. Til trods for at det blev en af årets mest regnfulde dage rykkede et hold minører ud og gik i gang med at afsøge området med metaldetektorer og rendegraver.

Efter mere end fem timers arbejde kunne holdet af mineryddere melde området for sikret. At metoden til afsøgning ikke helt fulgte arkæologiske principper hersker der vist ingen tvivl om, men der er heller ingen tvivl om, at der blev arbejdet minutøst på at sikre hele området for sprængstykker! Selvom der ikke er klarhed over, hvad felterne oprindeligt har dækket over, så er konklusionen, på grundlag af fund af større mængder pigtråds- og jernrester, at de har haft en tilknytning i forbindelse med Rom Flyveplads anno 1945.

”Sid op!” var sandsynligvis dagens bedste melding fra den unge ansvarshavende løjtnant. Ikke at delingen forlod stedet til hest, men udtrykket er et af de sidste levn fra en svunden militær tid! Nu kunne både skovens og Holstebro Museums folk ånde lettere op og komme i tørvejr. Fra begges side skal der lyde stort tak for god og proper indsats til Skive Kaserne!